

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije

Association of Municipalities and Towns of Slovenia

VPLIV PANDEMIJE COVIDA-19 NA IZVAJANJE POLICIJSKE DEJAVNOSTI V SLOVENIJI: POGLED SLOVENSКИH POLICISTOV

BRANKO LOBNIKAR IN KAJA PRISLAN

FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE UM

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH
29. 11. 2021

Uvod – Covid-19 & policijsko delo

Pandemija covid-19 je močno spremenila družbene norme in imela učinke ogromnih razsežnosti na najrazličnejših področjih javnega in zasebnega življenja.

Zaradi novonastalih razmer in prilagajanja družbenonadzorstvene prakse v zahtevnejšem okolju se je **spremenilo tudi delovanje institucij formalnega družbenega nadzorstva**, še posebej policije.

Policija je bila primorana **prevzeti nove naloge in odgovornosti** v povezavi z **uveljavljanjem vladnih predpisov** ter hkrati skrbeti za izvajanje svojih klasičnih nalog v popolnoma spremenjenih okoliščinah.

Poleg tega so se spremembe pandemije odražale tudi v kriminalitetnih trendih in potrebah po policijskih storitvah (Meško in Urbas, 2021).

Uvod – Covid-19 & policijsko delo

Policijske organizacije po svetu so se nalogam v obdobju pandemije prilagodile na različne načine, ki jih je težko posploševati, je pa dejstvo, da so **uvajale spremembe tako na organizacijski kot tudi operativni ravni** (Maskály, Kutnjak Ivković in Neyroud, 2021).

Pri tem so se policijske organizacije soočale z mnogimi pritiski in vprašanjem, kakšne **so primerne strategije zagotavljanja varnosti in javnega zdravja, ne da bi zniževali legitimnost policije v javnosti** in obenem zagotovili spoštovanje človekovih pravic (Kyprianides et al., 2021; Mazerolle in Ransley, 2021).

Prav tako je policiji v času najzahtevnejših razmer močno **primanjkovalo sredstev, osebja in zaščitne opreme, zaradi česar so bili policisti izpostavljeni tudi visokim zdravstvenim tveganjem, strahu in stresu**, kar je lahko pri mnogih vodilo v negativne učinke za zdravstveno in duševno zdravje, kakor tudi njihov odnos do poklica (Garay, García, Morales, Diaz in Cuellar, 2020).

Proučevanje sprememb v policijskem delu zaradi pandemije COVID-19

Spremenjene okoliščine dela in izzivi, povezani z izvajanjem policijske dejavnosti v času pandemije, so vzpodbudili nastanek raziskav vzbudili pozornost raziskovalne sfere. Ta je skozi različne študije v zadnjem letu poskušala okrepiti razumevanje implikacij pandemije na policijske organizacije, policijsko delo in policiste.

Raziskave z omenjenega področja lahko v grobem razdelimo na študije, ki proučujejo vpliv pandemije na (a) **počutje in zdravje policistov**; (b) **zaznavo policije in stališča glede policijskega dela**; ter (c) **spremembe v organizaciji in izvajanju policijske dejavnosti**.

Četudi gre za pomembno vprašanje, pa so zgolj redke raziskave naslovile vpliv pandemije na spremembe v organizaciji in izvajanju policijske dejavnosti. Pregled literature kaže, da sta se zgolj dve tuji študiji dotaknili omenjene tematike. Maskály et al. (2021) so opravili obsežno mednarodno raziskavo med policisti iz 27 držav, v kateri so **proučevali vpliv pandemije na izvajanje policijske dejavnosti in opravljanje policijskih nalog; način regulacije sprememb ter posledice nastalih sprememb na delovanje policijskih organizacij v prihodnosti**.

Del te raziskave je tudi pričujoča študija, kjer prikazujemo preliminarne rezultate.

Opis instrumentarija, postopka zbiranja podatkov in vzorca

Raziskavo smo izvedli s pomočjo vprašalnika, ki so ga razvili Maskály, Kutnjak Ivković, in Neyroud: (2021): **Policing the covid-19 pandemic: Exploratory study of the types of organizational changes and police activities across the globe.**

Vprašalnik smo prevedli in ga priredili za uporabo v slovenskem prostoru. Za izvajanje raziskave smo pridobili dovoljenje Policije za raziskavo št. 630-58/2021/10 (262-07) z dne 20. 4. 2021, zbiranje podatkov pa smo izvedli julija 2021 s pomočjo spletne raziskave, postavljene v okolje 1ka.

K sodelovanju v raziskavi so bili po elektronski pošti, v kateri je bila povezava do ankete, poslani s Policijske akademije, povabljeni vsi policisti in policistke v Sloveniji. Klik na nagovor v anketi je opravilo 692 nagovorjenih policistov, na anketo pa je do konca ali do stopnje, kjer je bila anketa uporabna za analizo, odgovorilo 355 anketirancev.

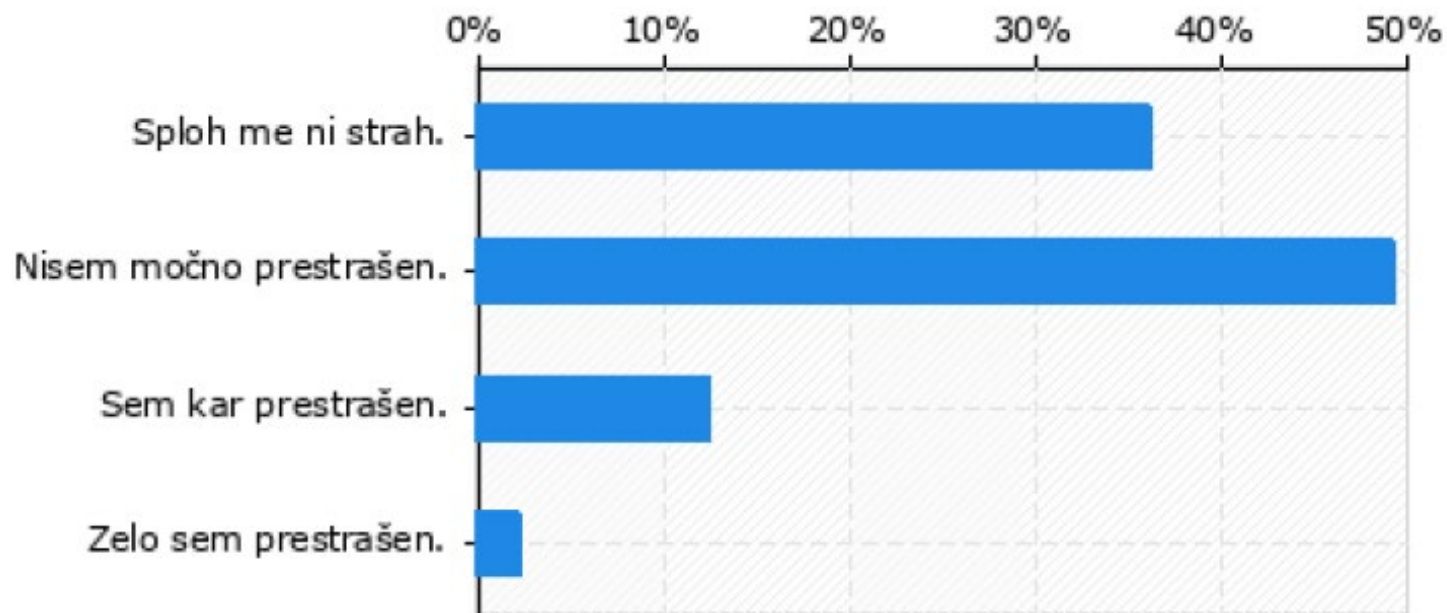
Sodelovanje v anketi je bilo prostovoljno, anketirancem je bila zagotovljena anonimnost.

Med anketiranimi je bila velika večina moških (255), anketo je izpolnilo 41 policistk, preostali pa niso označili svojega spola.

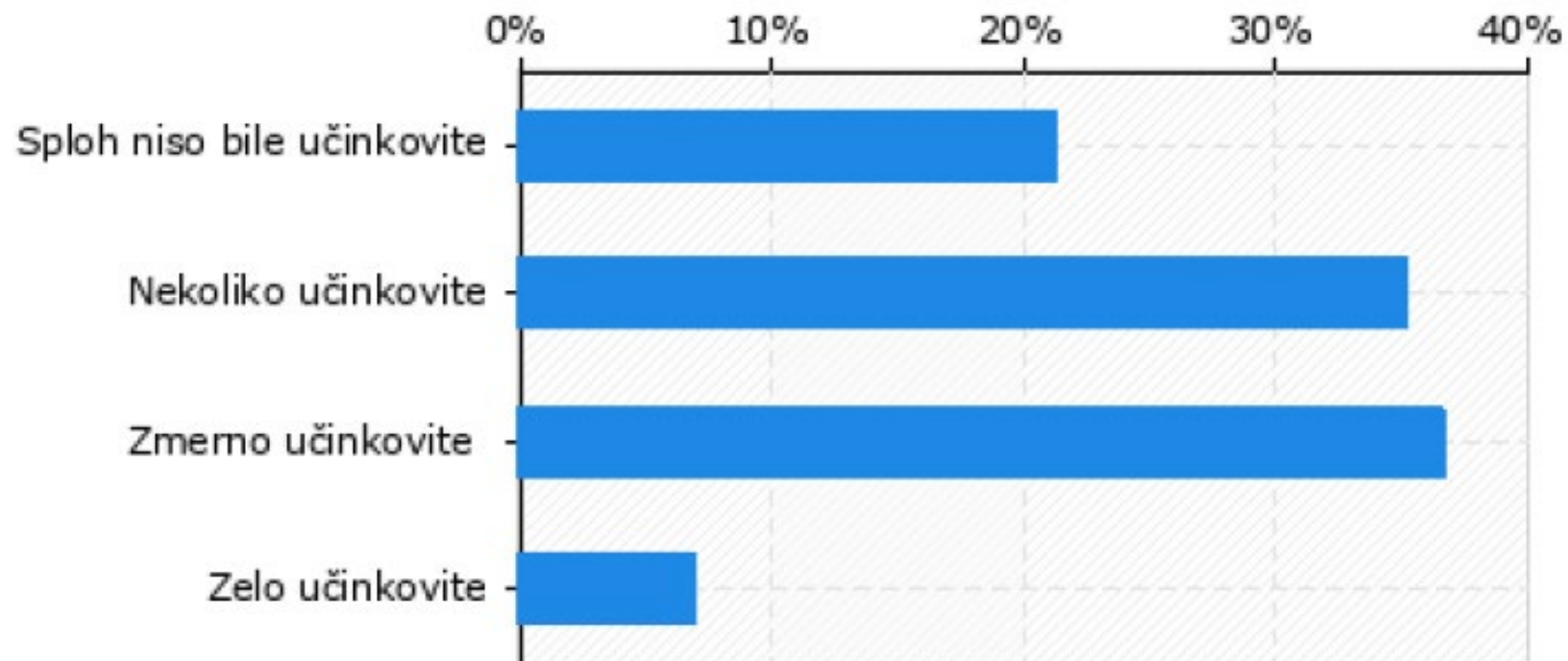
7 % anketiranih je imelo do 10 let delovnih izkušenj, 10,4 % od 11 do 15 let delovnih izkušenj, 19,6 % anketirancev med 16 in 20 let, preostali pa so imeli več kot 20 let delovnih izkušenj.

30,1 % anketiranih je delo opravljalo pretežno v patrulji, 16,1 % jih je opravljalo pretežno naloge vodje policijskega okoliša, 14,1 % jih je opravljalo naloge preiskovanja kaznivih dejanj, preostali pa so izvajali druge naloge, vključno z nalogami vodij policijskih enot.

Kako vas je strah, da se boste okužili z virusom SARS-CoV-2?(n = 274)

Kako učinkovite so bile po vašem mnenju organizacijske spremembe/organizacijski ukrepi za zmanjšanje tveganja okužbe policistov z virusom SARS-CoV-2? Označite en odgovor.(n = 273)

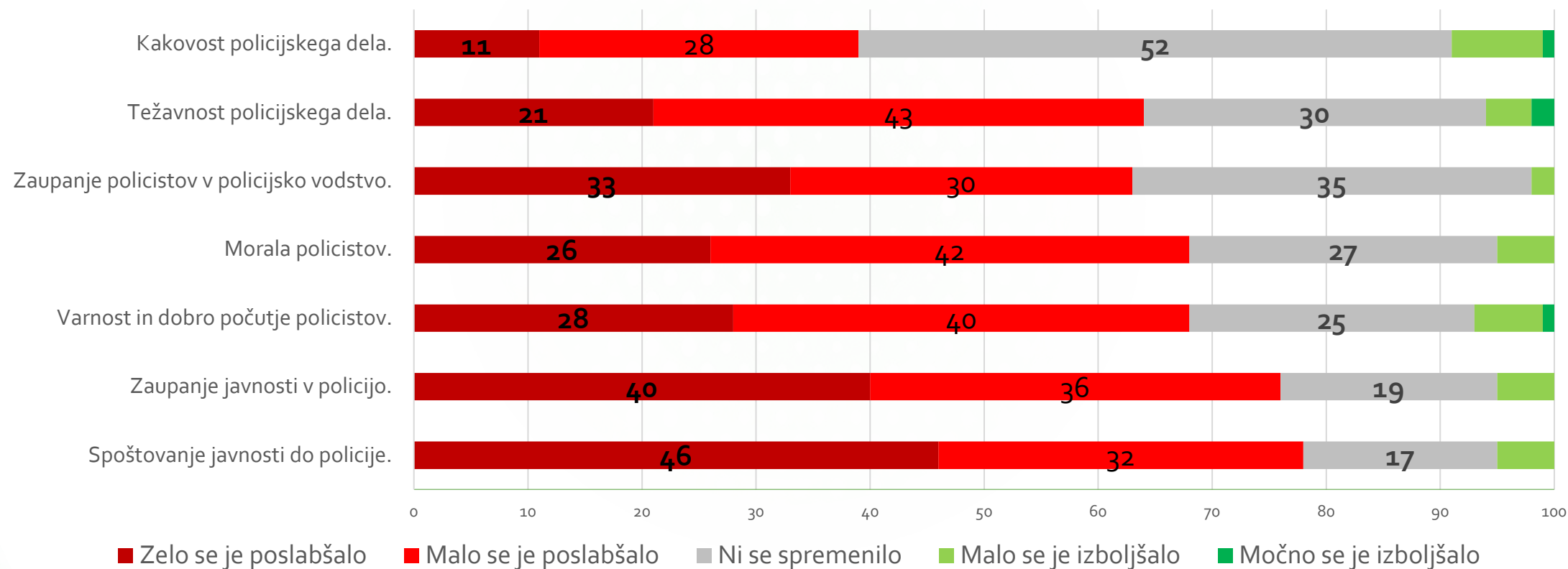

Faktorska analiza (20 trditev)

Oglejte si spodnji seznam in navedite, kako so, po vašem mnenju, spremembe, ki so jih uvedli v policiji oziroma jih je uveljavila vlada kot odziv na ukrepe za zaježitev epidemije zaradi bolezni COVID-19 v času tistega meseca, ko je bila epidemija najbolj razširina, vplivale na:

- a. na odnose policistov s prebivalci in odnose v policijski organizaciji**
- b. na postopke policistov**
- c. sprejemanja pravil s strani prebivalcev zaradi Covid-19 ukrepov**

Spremembe zaradi COVID-19 ukrepov na odnose policistov s prebivalci in odnose v policijski organizaciji

Spremembe zaradi COVID-19 ukrepov na postopke policistov

Spremembe na področju sprejemanja pravil s strani prebivalcev zaradi Covid-19 ukrepov

Razprava

- Ugotovimo lahko, da so spremembe v organizaciji in izvajanju policijskega dela zaradi ukrepov za zaježitev covid-19, ki smo jih predstavili v prispevku, podobne (a ne enake) tistim, ki so jih ugotovili Maskály et al. (2021).
- Na zaznave, ki so vplivale na oceno policistov glede kakovosti odnosov znotraj policije in policistov do skupnosti, lahko v veliki meri vplivajo ukrepi v povezavi s covidom-19, vsekakor pa to ni edini vir za poslabšanje.
- Ugotoviti bi bilo treba tudi, kako je na te spremembe vplival način vodenja policije in način odnosa delodajalca (vlade) do policije in policistov.
- Za načrtovanje pravih in učinkovitih strategij organizacije dela in zagotavljanja pomoči policistom v obdobjih delovanja v kriznih razmerah je pomembno krepiti raziskovalno dejavnost. Ta lahko nedvomno pripomore k boljšemu razumevanju dejanskih implikacij, dinamike policijske dejavnosti in potreb tistih, ki nosijo največjo odgovornost za obvladovanje izrednih situacij.

Hvala

BRANKO LOBNIKAR@KAJA PRISLAN